



## Notat

**Vedrørende:** Budgetnotat Omsorgsudvalget  
**Sagsnavn:** Budget 2021-24 på Omsorgsudvalgets område  
**Sagsnummer:** 00.30.00-G01-13-20  
**Skrevet af:** Per Adelhart Christensen  
**E-mail:** pac@randers.dk  
**Forvaltning:** Sundhed, Kultur og Omsorg  
**Dato:** 14-08-2020  
**Sendes til:** Omsorgsudvalget

---

### OMSORGSUDVALGET

Omsorgsområdet har igennem de seneste år været igennem en stor omlægning på mange områder som tilpasning til det nære sundhedsvæsen, hvor en række opgaver, der hidtil har ligget på hospitalerne er overgået til kommunerne, nye måder at gøre ting på samt en række sparekrav, både som følge af de løbende effektiviseringskrav men også som følge af ændrede demografireguleringer.

I det følgende gennemgås en række udfordringer, som omsorgsområdet står over for i de kommende år.

#### Demografi

Antallet af ældre vil vokse betydeligt i de kommende år, og hvor det de seneste år har været de "yngre" ældre mellem 75 og 84 år, der er steget kraftigt, vil der de kommende år også ske en stor stigning i antallet af 85 årige og derover.

Fra 2014 til 2020 er antallet af 75-84 årige steget med 1.626 personer fra 5.291 til 6.917, eller en stigning på 31%, mens de 85 årige og derover er steget med 139 personer fra 2.037 til 2.176 personer (7%).

Ses der ind i den kommende budgetperiode forventes antallet af 75-84 årige at stige til 8.047 i 2023, en stigning på 1.130 personer eller 16%; de 85 årige og derover stiger i sammen periode med 172 personer eller 8%.

Og ses der frem til 2030, viser befolkningsprognosen en stigning på 1.076 eller 13% fra 2025 til 2030 for de 75-84 årige, mens gruppen af 85 årige og derover stiger mere i antal, nemlig med 1.106 personer, hvilket svarer til en stigning på 47%, således at der i 2030 forventes 8.770 75-84 årige og 3.369 85 årige og derover.

Dette lægger et betydeligt demografisk pres på omsorgsområdet og i budgetårene vil budgettet jf. den nuværende demografimodel øge budgetterne med 16,9 mio. kr. fra 2020 til 2021, 24,3 mio. kr. fra 2021 til 2022, 25,6 mio. kr. fra 2022 til 2023 og 23,6 mio. kr. fra 2023 til 2024.

Ses der ud til 2030 vil demografireguleringen samlet over årene fra 2024 til 2030 være på 161,8 mio. kr. eller gennemsnitlig ca. 27 mio. kr. pr. år.

### **Tidligere beslutning om demografimodeller.**

I forbindelse med budgetforliget for 2019 blev det vedtaget at demografireguleringen blev ændret, hvilket betyder at demografireguleringen er reduceret med ca. 26% eller ca. 33 mio. kr. samlet i årene fra 2020 til 2024 i forhold til den hidtidige model.

I budgetterne for 2020-23 er der som udgangspunkt taget højde herfor ved de gennemførte besparelser og budgetudvidelser, der blev aftalt med budgetforliget for 2020, dog er der ikke-udmøntede rammebesparelser på 1,9 mio. kr. i 2021, 4,0 mio. kr. i 2022 og 7,6 mio. kr. i 2023, se også et senere afsnit.

Hertil kommer at der i forhold til den tidligere model vil være en reduktion i demografireguleringen på 1,5 mio. kr. fra 2023 til 2024, som ikke er udmøntet på nuværende tidspunkt.

### **Ældreboligplan**

I budgettet for 2020-23 er vedtaget en række tilpasninger i forhold til boliger på omsorgsområdet.

Det blev besluttet at etablere et nyt plejecenter i Dronningborg, der skal erstatte boliger i Kristrup og på det nuværende Dronningborg plejecenter. Endvidere at der sker ændring i Havndal, hvor der nedlægges 11 ældreboliger ud af 19 boliger, idet der skal etableres et sundhedscenter.

Endelig blev det besluttet at der skal nedlægges en række ældreboliger med mulighed for kald i 2021-23, der skal udløse besparelser på 1 mio. kr. i 2021, 3 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. i 2023; det er ikke aftalt, hvilke boliger der skal ændres, men tages beslutning senere. En besparelse på 5 mio. kr. svarer til at ca. 65 boliger skal nedlægges.

Det er forvaltningens vurdering at der som konsekvens af at det nye plejecenter i Dronningborg først nu forventes ibrugtages i foråret 2023 mod oprindeligt forventet medio 2021, vil sparekravet forskydes, således at det afsatte beløb til et øget antal boliger på det nye plejecenter vil medføre at sparekravet kan elimineres i 2021 og halvere den indlagte besparelse i 2022.

### **Klippekort**

Med vedtagelsen af budgettet for 2020-23 blev et forslag om at spare 5 mio. ud af ca. 9 mio. kr. på klippekortet, hvor borgere på centre og borgere med mange timer i hjemmeplejen får tilbudt en halv time pr. uge, som de selv beslutter hvordan anvendes, udskudt et år. Samtidig blev det besluttet at der skulle ske en evaluering af ordningen med henblik på, hvorvidt besparelsen skal implementeres fra 2021. Besparelsen er indarbejdet fra 2021, og der skal derfor tages en ny beslutning, såfremt besparelsen ikke skal ske.

Evalueringen blev fremlagt på Omsorgsudvalgets møde den 28. maj 2020 og udvalget besluttede at fremsende ønske til budgetforhandlingerne om at der findes midler, således at besparelsen ikke gennemføres.

#### **IV**

Byrådet tiltrådte i mødet den 18. maj en samarbejdsaftale om IV-behandling mellem regionen og kommunerne i regionen, som betyder at kommunens sygeplejersker i en række tilfælde skal levere indsatsen enten i hjemmet eller på de kommunale sundhedsklinikker i stedet for at det sker på hospitalet.

Det vurderes at ordningen vil betyde en årlig merudgift på ca. 600.000 kr., som Byrådet besluttede skulle findes inden for Omsorgsudvalgets område.

#### **Hjælpe midler**

Udgifterne til hjælpemidler er steget de seneste år, også mere end stigningen i befolkningen og den demografiregulering, der er givet, hvilket løbende lægger et pres på omsorgsområdet.

Fx udgjorde stigningen i demografireguleringen fra 2017 til 2018 ca. 1,5% af de samlede udgifter på omsorgsudgifterne totalt, mens udgifterne til hjælpemidler steg med 6,3% og fra 2018 til 2019 steg de samlede udgifter med 1,73%, mens udgifterne til hjælpemidler steg med 8,3%.

Endvidere er der på hjælpemiddelområdet ventelister, som betyder at de besluttede sagsbehandlingsfrister ikke kan overholdes.

På udvalgsrådet den 20. august fremlægges sag "Opfølgning på hjælpemiddelområdet", hvori det anbefales enten at øge normeringen med en medarbejder i Visitationsenheden i 2 år med en samlet udgift på 900.000 kr., alternativt at øge sagsbehandlingsfristen fra 24 til 34 uger.

Herudover foreslås det i sagen at der ved budgetdrøftelserne for 2021-24 fremover sker prisfremskrivning af udgifterne på hjælpemiddelområdet, også i de år, hvor der ikke generelt sker fremskrivning på andet end lønkonti og nogle få andre arter. Endelig foreslås det at der gives en bevilling til hjælpemiddelområdet varigt øges med 3 mio. kr. til dækning af en del af efterslæbet de seneste år samt til dækning af de merudgifter, der forventes at komme ved en hurtigere sagsbehandling.

Det bemærkes at der via omplaceringer af de tildelte demografireguleringer i 2020 og tidligere er tilført hjælpemiddelområdet midler, således at budgettet i 2020 nu forventes at kunne overholdes. Det skal her nævnes at der også tidligere år er anvendt demografimidler til dækning af underskuddene, men at det ofte først er sket i forbindelse med regnskabsafslutningen.

#### **Ingen prisfremskrivning**

Igennem flere år er der alene sket prisfremskrivning på løn og enkelte andre arter. Dette betyder at indkøbsarter som udgangspunkt ikke er fremskrevet.

Der er tidligere lavet analyser, som viser at noget af den manglende prisfremskrivning har kunnet kompenseres af mere fordelagtige indkøbsaftaler, men det presser generelt udgifterne, da indkøbsbesparelserne ikke nødvendigvis falder ligeligt mellem de enkelte fagområder, og endvidere vurderes det at der er en grænse for, hvor længe der kan forventes at kunne indhentes nye besparelser – fx viste det senere udbud af teleydelser en relativ kraftig stigning i udgifterne i abonnementerne til mobiltelefoner.

Den manglende prisfremskrivning medfører på omsorgsområdet en "besparelse" på ca. 3 mio. kr., hvoraf den ovenfor nævnte manglende fremskrivning på hjælpemiddelområdet udgør knap halvdelen.

### **Overblik over besparelser, der stiger fra 2020 til 2021 og frem**

Via de besparelser, der blev vedtaget i forbindelse med budget 2020-23 er de fleste implementeret, herunder også de besparelser, der vedrører virtuel hjemmepleje, hvor de samlede besparelser stiger med 1,5 mio. kr. fra 2020 til 2021, som er opnået via at flere modtager virtuel hjemmepleje via Viewcare og at kontrakten med Viewcare er blevet billigere.

Der er vedtaget en besparelse på puljebeløbene, der dækkes af de tidligere ældre- og værdighedsmidler på 1 mio. kr. fra 2021 – midlerne udgør ca. 35 mio. kr. og forvaltningen vil senere på efteråret fremlægge forslag til udmøntning af denne besparelse.

Herudover blev der vedtaget følgende besparelser, hvor besparelsen først implementeres fra 2021:

1. Klippekort 5 mio. fra 2020 – 21  
Jf. ovenfor er budgettet til klippekort fra 2021 og frem reduceret med 5 mio. kr.
2. Ældreboliger med kald – 1, 3, 5 mio. kr. i 2021, 2022 og 2023  
Ved budgettet for 2020-23 blev det besluttet at der skal omdannes en række ældreboliger med mulighed for kald til "almindelige" ældreboliger. Dette vil betyde at der ikke er fast personale tilknyttet boligerne, men at disse skal visiteres som borgere i eget hjem. Det forventes at medføre en besparelse på 1 mio. kr. i 2021, 3 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. i 2023. Som følge af den forventede senere ibrugtagning af det nye Dronningborg-center, vil besparelsen i 2021 kunne elimineres og besparelsen i 2022 halveres. Såfremt boligerne ikke omdannes vil der derfor skulle afsættes 1,5 mio. kr. i 2022 og 5 mio. kr. i 2023 og frem
3. Ej udmøntede rammebesparelser – 1,9 mio. kr. i 2021, stigende til 4 mio. kr. i 2022 til 7,6 mio. kr. i 2023  
Endelig er der en række ej udmøntede rammebesparelser i 2021 og frem.

Forvaltningen har nedenstående forslag til udmøntning af disse besparelser – der er tale om forslag, som ved budgettet for 2020-23 blev ”købt” tilbage, men forvaltningen vurderer at det er de besparelser, der vil kunne gennemføres med de færreste konsekvenser for de svageste ældre:

	2021	2022	2023 og 2024
Reduktion af budgettet på Tryghedshotellet	0,40	0,60	1,00
Reduktion af budgettet på Træningshøjskolen	0,10	0,20	0,30
Reduktion af budgettet på Døggenoptræningen	0,10	0,20	0,30
Reduktion af budgettet på Hospice Randers	0,20	0,35	0,45
Lukning af 9 aflastningsboliger	0,60	0,90	1,35
Reduktion af 2. hjælpertimer	0,50	1,00	1,00
Yderligere besparelser vedr. puljebeløb	0,00	0,75	1,50
Rengøring for en række borgere reduceres fra hver 2. uge til hver 3. uge	0,00	0,00	1,70
<b>I alt</b>	<b>1,90</b>	<b>4,00</b>	<b>7,60</b>

### Ønsker

Ingen

### Medlemmernes ønsker om beregninger

På mødet blev medlemmerne bedt om at sige til, hvis de ønskede beregninger på forslag; der er ikke fremkommet forslag herom.